

ឧទាហរណ៍: 1. រកចំនុចប្រសព្វ/ចំណុចកំពូល $f(x) = x^{\frac{1}{3}}(x-4)$.

2. $f(x) = (x^2 - 2x + 3)^{\frac{1}{3}}$.

1. រកចំនុចប្រសព្វ/ចំណុចកំពូល $f(x) = x^{\frac{1}{3}}(x-4)$

• រកចំណុចកំពូល: ដេរីវេ $f'(x) = 0$ ឬ មិនមាន។

$$\Rightarrow f'(x) = \frac{d}{dx} \left(\underbrace{x^{\frac{1}{3}}}_{(1)} \underbrace{(x-4)}_{(2)} \right) = \frac{\frac{1}{3} x^{\frac{2}{3}}}{x^{\frac{2}{3}}} (x-4) + x^{\frac{1}{3}} \cdot 1$$

$$= \frac{1}{x^{\frac{2}{3}}} \left(x^{\frac{1}{3} + \frac{2}{3}} + (x-4) \right)$$

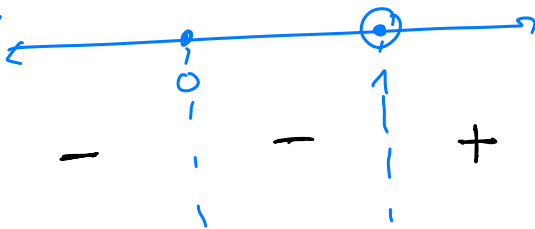
$$= \frac{1}{x^{\frac{2}{3}}} \left(\frac{4x-4}{3} \right) = 0.$$

ដូច្នេះ $x=1$ ជាកំពូល: $f'(1) = 0$.

$x=0$ ជាកំពូល: គេមិនអាចដេរីវេបាន។

• រកចំនុចប្រសព្វ f'' ដើម្បីដឹង។

$$f'(x) = \frac{4}{3} \frac{1}{x^{\frac{2}{3}}} (x-1)$$

$f'(x)$

ចំនុចប្រសព្វ: $f'(x)$ ផ្លាស់ពី - ទៅ + ឬ - ទៅ -

ចំនុចប្រសព្វ: $f'(x)$ ផ្លាស់ពី - ទៅ + ឬ + ទៅ -

$$2.7 \quad f(x) = (x^2 - 2x + 3)^{\frac{1}{3}}$$

$\Rightarrow$ ឃ្លាតរក: ទាញ $f'(x) = 0$ ឬ $f(x)$ មិនមាន។

$$f'(x) = \frac{d}{dx} (x^2 - 2x + 3)^{\frac{1}{3}} = \frac{1}{3} (x^2 - 2x + 3)^{-\frac{2}{3}} \frac{d}{dx} (x^2 - 2x + 3)$$

$$= \frac{1}{3} \frac{(2x-2)}{(x^2-2x+3)^{\frac{2}{3}}} = \frac{2}{3} \frac{(x-1)}{(x^2-2x+3)^{\frac{2}{3}}} = 0$$

ដល់ គុណ. $x=1$ រកឃើញ: $f'(1) = 0$

$\Rightarrow$ ដោះស្រាយ ជា f'' ដើម្បី រក.

$$f'(x) = \frac{2}{3} \frac{(x-1)}{(x^2-2x+3)^{\frac{2}{3}}}$$

$f'(x)$

- | +

$$(x^2 - 2x + 3) = 0$$

$$x = 2 \pm \frac{4-12}{2} < 0$$

ដោះស្រាយបាន

ចំណុច គុណ ទាញ ដេរីវេ ទាញ ដេរីវេ $f'(x)$ ទាញ $\rightarrow$ -
(ដេរីវេ ទាញ ដេរីវេ)

• ទាញ ដេរីវេ ទាញ ដេរីវេ ទាញ ដេរីវេ $f'(x)$ ទាញ $\rightarrow$ +
ចំណុច $x=1$ រកឃើញ ដេរីវេ ទាញ ដេរីវេ

$\Rightarrow$ ចូលរួម ក្នុង ការ រក ដេរីវេ ទាញ ដេរីវេ

$\Rightarrow$ ដោះស្រាយ ដេរីវេ ទាញ ដេរីវេ $f'(x)$ ទាញ ដេរីវេ x_0

$$L_{x_0}(x) = f(x_0) + f'(x_0)(x - x_0)$$

ถ้าสมการได้ค่าประมาณ มี ข้อผิดพลาด?

นิยาม: (อนุกรมเทย์เลอร์ + อนุกรมแมคลอริน).

ถ้า $f(x)$ มีอนุพันธ์ทุกอันดับ มี $x_0 = a$ แล้ว

อนุกรมเทย์เลอร์ ของ $f(x)$ รอบๆ $x_0 = a$ นิยามโดย

$$\sum_{k=0}^{\infty} \frac{f^{(k)}(a)}{k!} (x-a)^k = \frac{f^{(0)}(a)(x-a)^0}{0!} + \frac{f^{(1)}(a)(x-a)^1}{1!} + \frac{f^{(2)}(a)(x-a)^2}{2!} + \dots$$

$$\begin{aligned} L_{x_0}(x) &= f(a) + f'(a)(x-a) + \frac{f''(a)}{2!}(x-a)^2 + \dots \\ f(x) &= f(a) + f'(a)(x-a) + \frac{f''(a)}{2!}(x-a)^2 + \dots \end{aligned}$$

(รอบๆ $x_0 = a$)

ใน อนุกรมแมคลอริน - คือ อนุกรมเทย์เลอร์ รอบๆ $x_0 = 0$

$$\begin{aligned} \text{นั่นคือ} \quad \sum_{k=0}^{\infty} \frac{f^{(k)}(0)}{k!} (x-0)^k &= f(0) + f'(0)x + \frac{f''(0)}{2!}x^2 + \frac{f'''(0)}{3!}x^3 + \dots \end{aligned}$$

หมายเหตุ:

* การประมาณค่าฟังก์ชันด้วยอนุกรมเทย์เลอร์ มีข้อผิดพลาด ← ดูตัวอย่าง

$$L_{x_0}(x) = f(x_0) + f'(x_0)(x-x_0)$$

- အုပ်စုအားဖြင့် ဖြန့်ဖြူးသော အဆင့်မြှင့်တင်မှုကို ဆို.

$$P_n^T(x) = \sum_{k=0}^n \frac{f^{(k)}(a)}{k!} (x-a)^k$$

- ဖြန့်ဖြူးသော အဆင့်မြှင့်တင်မှုကို ဆို.

$$P_n^M(x) = \sum_{k=0}^n \frac{f^{(k)}(0)}{k!} x^k$$

Ex: တစ်ခုခုကို ဖြန့်ဖြူးသော အဆင့်မြှင့်တင်မှုကို ဆို.

$$f(x) = \sin(\pi x) \quad \text{တစ်ခုခု } x_0 = -\frac{1}{3}$$

$$\text{အဆင့်မြှင့်တင်မှု: } f(x) = \sin(\pi x) \quad \text{တစ်ခုခု } x_0 = -\frac{1}{3}$$

$$\Rightarrow \sum_{k=0}^{\infty} \frac{f^{(k)}(x_0)}{k!} (x-x_0)^k = f(x_0) + f'(x_0)(x-x_0) + \frac{f''(x_0)}{2!}(x-x_0)^2 + \dots$$

$$\text{သိရတာ: } f(x) = \sin(\pi x) \Rightarrow f\left(-\frac{1}{3}\right) = \sin\left(-\frac{\pi}{3}\right)$$

$$x_0 = -\frac{1}{3}$$

$$f'(x) = \pi \cos(\pi x) \Rightarrow f'\left(-\frac{1}{3}\right) = \pi \cos\left(-\frac{\pi}{3}\right)$$

$$f''(x) = -\pi^2 \sin(\pi x) \Rightarrow f''\left(-\frac{1}{3}\right) = -\pi^2 \sin\left(-\frac{\pi}{3}\right)$$

$$f'''(x) = -\pi^3 \cos(\pi x) \Rightarrow f'''\left(-\frac{1}{3}\right) = -\pi^3 \cos\left(-\frac{\pi}{3}\right)$$

$$f^{(4)}(x) = +\pi^4 \sin(\pi x) \Rightarrow f^{(4)}\left(-\frac{1}{3}\right) = +\pi^4 \sin\left(-\frac{\pi}{3}\right)$$

$$\text{အဆင့်မြှင့်တင်မှု: } \sum_{k=0}^{\infty} \frac{f^{(k)}\left(-\frac{1}{3}\right)}{k!} \left(x + \frac{1}{3}\right)^k = \sin\left(-\frac{\pi}{3}\right) + \pi \cos\left(-\frac{\pi}{3}\right) \cdot \left(x + \frac{1}{3}\right) + \dots$$

$$+ \frac{(-1)^2 \ln(-\frac{\pi}{3})}{2!} (x+\frac{1}{3})^2 + \frac{(-1)^3 \ln(-\frac{\pi}{3})}{3!} (x+\frac{1}{3})^3$$

+ ...

$$(คธ.) \quad \sum_{k=0}^{\infty} \frac{f^{(k)}(-\frac{1}{3})}{k!} (x+\frac{1}{3})^k = \sum_{k=0}^{\infty} \begin{cases} \frac{\frac{k}{2} \ln(-\frac{\pi}{3})}{(-1)^k k!} (x+\frac{1}{3})^k, k \text{ คู่} \\ \frac{(k-1) \ln(-\frac{\pi}{3})}{(-1)^k k!} (x+\frac{1}{3})^k, k \text{ ี่} \end{cases}$$

สรุปตามที่ได้ให้ดูการรวมเทอมแล้ว + แล้วต่อไป.

ทว: ถ้าให้ x มีค่าใกล้ 0 เรา จะสามารถประมาณค่าได้เป็น

- $f(x)$ ใกล้เคียง $P_n^T(x)$ — พหุนามเทย์เลอร์อันดับ n .
- $f(x)$ ใกล้เคียง $P_n^M(x)$ — พหุนามแมคคลอรินอันดับ n .

Ex: ถ้าหา พหุนามเทย์เลอร์อันดับ 5 ของ $f(x) = \cos(x)$ รอบๆ $x=0$.

$$\text{จก. } P_5^T(x) = \sum_{k=0}^5 \frac{f^{(k)}(0)}{k!} (x-0)^k$$

$$\begin{aligned} (\text{แทนค่า.}) &= f(0) + f'(0)x + \frac{f''(0)x^2}{2!} + \frac{f'''(0)x^3}{3!} \\ &\quad + \frac{f^{(4)}(0)x^4}{4!} + \frac{f^{(5)}(0)x^5}{5!} \end{aligned}$$

พิจารณาค่า
ที่ $x=0$:

$$f(x) = \cos(x) \Rightarrow f(0) = \cos(0) = 1$$

$$f(x) = -\sin(x) \Rightarrow f'(0) = -\sin(0) = 0.$$

$$f''(x) = \frac{-4 \cdot (-2) \cdot 2}{(3+2x)^3} = \frac{16}{(3+2x)^3} \Rightarrow f''(0) = \frac{16}{3^3}$$

$$f^{(4)}(x) = \frac{16 \cdot (-3) \cdot 2}{(3+2x)^4} \Rightarrow f^{(4)}(0) = \frac{-32 \cdot 2}{3^4} = \frac{-32}{3^3}$$

$$\text{ดังนั้น} \Rightarrow P_4^M(x) = \ln 3 + \frac{2}{3}x + \left(-\frac{4}{9}\right) \frac{x^2}{2!} + \left(\frac{16}{27}\right) \frac{x^3}{3!} + \left(\frac{-32}{27}\right) \frac{x^4}{4!}$$

เป็นพหุนามเทย์เลอร์อันดับ 4 ของ $f(x) = \ln(3+2x)$

ค่าประมาณ $f(0.5)$ คือ $P_4^M(0.5)$

$$= \ln 3 + \frac{2}{3} \cdot \left(\frac{1}{2}\right) + \left(-\frac{4}{9}\right) \cdot \frac{1}{2!} \cdot \left(\frac{1}{2}\right)^2$$

$$+ \frac{8 \cdot 2}{27} \cdot \frac{1}{3!} \cdot \left(\frac{1}{2}\right)^3 + \frac{-16 \cdot 2}{27} \cdot \frac{1}{4!} \cdot \left(\frac{1}{2}\right)^4$$

$$= \ln 3 + \frac{1}{3} - \frac{1}{18} + \frac{1}{27 \cdot 3} - \frac{1}{27 \cdot 12}$$

สรุป: เทย์เลอร์อันดับ 2.13 (3.3).

การประมาณค่าฟังก์ชันโดยใช้พหุนามเทย์เลอร์อันดับ 3

arctan(1.01).

[$\Rightarrow$ หารากที่สองของ $f(x)$ เสร็จ.]